

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Locato & Conducto. Consilium CCCXXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

traria voluntate contrahentium dissolvitur, l. 1. D. Quando liceat ab emp. disced. l. Nihil tam naturale. D. De reg. iur. Proinde non videmus, cur Dominus Prior appellationem seu reformationem propositam prosecui non possit, cum obtinendi probabilis admodum sit spes: tum ex ijs, quæ ex juris dispositione obiter per temporis, quod nobis concessum est, angustiam attigimus; & si desiderabitur latius ac prægnantioribus rationibus aliquando deducemus & comprobabimus: tum ex novorum factorum in specie propositorum allegatione, & exactiore eorumdem, & eorum quæ prius allegata sunt probatione. Eâ enim in parte aliquid desiderari in actis primæ instantiæ animadvertimus. Et ne metu pænæ temerè appellantium prosecutione deterreatur D. Prior, consultum est, ut impetret in Concilio Mechliniensis rescriptum, quo permittatur minus probata probare, & non allegata allegare; suamque appellationem in oppositionem convertere. Atque ita videtur nobis, Ioanni Wamesio & Ioanni Venduillio V. I. Doctoribus ad proposita de jure esse respondendum.

De Locato & Conducto.

S V M M A R I V M:

Locatio officij.

1. Appellatio utriusque partis communis est.
2. Pactum nudum ad exceptionem prodest.
3. Industria personæ spectatur in officijs.
4. Opera conductæ an relocari possint.
5. Vicarius in rebus sacris constitui potest.
6. Res Ecclesiæ ultra longum tempus locari non potest.
7. Locatio quamdiu conducenti placebit finitur morte conducentis.
8. Custodia res Ecclesiastica est.
9. Officia ad vitam locari non possunt.

CONSILIVM CCCXXVII.

I VSTA omnino est sententia, quam Magnus Dominus Rector pronuntiavit secundum Magistrum Reynerum vander Moelen Reum; contra Dominum Stephanum Breim Actorem: sic ut illius reformatione aut retractandæ nulla sit occasio, nisi fortè in ea parte, quæ expensæ compensate sunt. Communis enim est tam Appellatio, quam Appellanti appellatio, l. Ampliorem C. De appellat. Cuius quidem iustitiæ demonstrationem velut digito, faciunt causæ, quæ brevi verborum compendio dictæ sententiæ insertæ sunt: in quas paucis inquiremus. Earum quidem duæ primæ generales sunt, & in sequentibus specificantur aliæ particulares. Generales sunt Actorum conditio, & juris dispositio: particulares, primò persona ac conditio Actoris; deinde qualitas rei conductæ; tertio forma & modus conductionis. Iuris dispositioni omnia accommodanda sunt, quæ in illis causis latent; ut etiam actis. Et hoc quidem specialiter ex Actorum lectione pro Reo observandum: quod etiam per duos primos testes pro Actore productos probata videatur locatio Custodiæ de Saventhem; per alios tamen testes, quos Reus produxit, probatum quoque sit, consensu Actoris ab ea locatione esse recessum; consentiente, imò cooperante, & institutionem seu ordinationem nomine Deservitoris ad dictam Custodiam

per Reum factam permittente Actore. Ut enim consensu contrahitur locatio: ita quoque contrario consensu ab ea receditur, §. ult. In fit. Quibus mod. toll. oblig. Et quidem facilius dissolvitur, quam contrahitur, quia liberatio favorabilis est, l. Arianus De oblig. & act. * cum etiam nudum pactum ad exceptionem prodest, l. Iuris gentium §. adeo De pactis. Neque huic interpretationi obstat Actoris interpretatio; quasi non simplex fuerit huiusmodi contrarius consensus; sed salvo jure suo in hac lite. Nam etiam si alicubi fortè id dixerit Actor; tamen tres testes omni exceptione majores per Reum producti reperiuntur simpliciter declarasse, Actorem consensum suum accommodasse sine ulla suspensione aut protestatione. Id enim demonstrat adjecta causa, quòd non curaret, quis esset Custos, modò scholam exerceret. Proinde ut vitetur contrarietas testium, sic conciliandi sunt; ut alicubi simpliciter ad plenam liberationem consenserit; alicubi aliter fortè motus adiecerit, salvo jure suo in hac lite; nam satis est semel intervenisse Actoris liberatorium consensum; si ve is præcesserit subsequentem declarationem imperfectam, adjunctâ protestatione, quia voluntatis & consilij mutandi nulla fuit potestas, c. Quod semel De reg. iur. lib. 6. si ve subsecutus fuerit, quia posteriora derogant prioribus, l. Pacta novissima C. De pact. l. Si unus §. pactum De pact. † Persona & conditio Actoris eam habent considerationem, quod cum in huiusmodi officiorum assignationibus industria personæ spectetur, c. 1. & 2. de off. custodis, nec à persona recedatur, argum. l. Si quis arbitratu De verb. oblig. l. In compromissis De recept. arbit. l. Velper litera Si mens. fals. mod. dixerit; non possit hæc locatio exitum invenire, ex eo, quòd huiusmodi operam præstare non potuerit Actor; qui cum ipse fuerit Pastor ejusdem Ecclesiæ, sibi ipsi Custos & minister esse non potuerit. Incompatibilia enim hæc sunt dominus & minister; sicut & hoc ut unus idemque vicem plurium sustineat, l. Si plures De pact. † Et quamvis res conductæ relocari possit, l. Nemo C. Locari, locatum tamen opus non nisi à redemptore seu conductore præstari debet: quia censetur electa personæ industria, si hoc specialiter actum non est, ut liceat per alium facere, l. Si non solem §. libertus de conduct. indeb. l. Inter artifices D. De fideiuss. l. Si operas De præscrip. verb. Eleganter vbi. Corn. consil. 257. videtur primæ facie vel. 4. quod conventum aut dictum esse, ne quidem allegavit Actor. Ita ut hinc facile colligere liceat inter pocula, & parum consideratè Pastorem conduxisse Custodiam, & ad eam operam suam locasse.

Qualitas rei conductæ etiam per se parum facere videatur, ad invalidandam locationem & conductionem; cum in rebus Ecclesiasticis operatum Vicarius constitui possit, & de off. vicarij. conjunctio tamen sequenti articulo, hoc est modo & formæ, quibus Custodia locata est, inutilem facit hanc locationem.

Est enim indubitati juris, rem Ecclesiasticam ultra longum tempus locari non posse, c. 2. De reb. Eccles. non alienando lib. 6. Clem. 1. eod. tit. Longum autem tempus est, quod maius est novem annis, communiori opinione. † Iam verò Actor proponit Reum locasse, quamdiu Actor place-

ret; qui

ret; qui autem locat, quamdiu conductori placeat, censetur ad conducentis vitam locasse, ut illius morte demum finiatur, l. si domina. C. De usufr. Huiusmodi autem locatio ad vitam alicuius, perpetua censetur, l. 1. d. Pro socio, Clem. 1. §. ult. De reb. Eccles. non alienan. Alex. cons. 17. Viso instrumento vol. 4. quæ generaliter sine necessitate & solennitate permissa non est, d. Clem. 2. De reb. Eccles. non alienandis. * Ecclesiasticam autem rem esse Custodiam, & ei adhaerentia bona, dubium non est, c. 1. & 2. De off. custod. Et usque adeo tenet hæc opinio, ut ultra tempus à jure permissum facta, non valeat; ne quidem pro tempore intra quod utiliter fieri poterat locatio, Panor. in c. fin. ne Pralat. vices suas, DD. in d. Clem. 1. Lapsus alleg. 80. Matth. de Afflictis decis. Neapol. 107. Atque ita hic utile vitatur per inutile. † Adde quod specialiter prohibitum sit, tam in religiosis, d. Clem. 1. quam secularibus clericis, c. 3. & c. ult. Ne Pralat. vices suas, administrationes officiorum ad vitam alicui concedere sub annuo censu. Sic ut in re proposita nihil dubitandum sit, quin Magnificus Dominus Rector rectè pronuntiaverit. Quod nolumus Venerabilibus DD. Iudicibus longiore deductione demonstrare; contenti velut indicem tantum ac commonitorium æquitatis, quæ in hac causa observatur, propoluisse, reliqua eorundem Dominorum Iudicium industria & exactæ diligentia relinquentes.

De Locato & Conducto.

SUMMARIUM.

Conductoris vel inquilini culpa in re locata.

1. Compromissum personam electi arbitri non egreditur.
2. Locator an fundatam intentionem habeat adversus conductorem ex præsumptâ culpa.
3. Conductor quam culpam præstet.
4. Conductor an teneatur ex culpa ministri.
5. Conductor ex pacto teneri potest ad casum fortuitum.
6. Generalis provisio non pertinet ad casum specialem.

CONSILIUM CCCXXVIII.

D Vobis consilijs & responsis per Consultissimos Viros M. Balduinum Wolfart; & M. Petrum Corfeliū, V. I. Licentiatos, tam latè & diffusè tractata & discussa sunt omnia quæ faciunt ad defensionem absolutionemque Henrici Mettecoven Rei; adversus magistratum Oppidi Sancti Trudonis Actoris partis sustinentem; coram Reverendissimo & Illustrissimo Episcopo Leodiensi, tamquam compromissario Iudice; ut quod eorum diligentia addi possit, ex affectato labore & præsentatis omnibus causæ angulis, non occurrat. Proinde huiusmodi Consilij tantum subseribendo, idem quod illi, sentio: in eo scilicet statu esse hanc causam, ut nisi renovato compromisso, efficax aliqua sententia per modernum Illustrissimum ac Reverendissimum D. Episcopum, aut alium quæcumque ex ejus subdelegatione, proferri non possit; * ex eo, quod compromissum hoc, respectu Reverendissimi Domini Roberti de Bergis ejus immediatè prædecessoris Cons. Wamel. Tom. II.

foris factum, personam non egrediatur, nec ad successorem in Episcopali dignitate transferatur, Bart. in l. Quilibet. §. ult. De vulgari & pupil. Quod posteriore consilio per dictum M. Petrum latè deductum est. Cum alioqui translatione, perduratione, aut renovatione compromissi præsupposita, in ea causa sit Henricus, ut ob incendium braxatoriæ cerevisiaræ conveniri aut condemnari non possit; non tantum quia probatum sufficienter non invenitur, quod in eam causam principaliter vel accessorie se obligaverit, in quo versatur diligens & admodum longa disquisitio, quam M. Balduinus Wolfart suo priore Consilio fecit: sed etiam quod probata illius sive expromissio, sive fideiussio, ad casum hujus incendij non possit extendi, vel Henrico obligationem aliquam superinducere; in quo uterque præconsulentium quoque diligentem impendit operam.

In quo posteriore articulo quoniam consistit extrema & indubitata Rei defensio, & obtinentæ absolutionis spes, hoc à præconsulentibus omnino non prætermisum addo; * quod quamvis quorundam opinio sit, Bart. in l. Si quis ex argentarijs §. prator de edendo, Bald. consil. 148. Factum quæstionis vol. 2. Ang. consil. 19. Incendium, Ioannes de Imola in l. Domos De legat. 1. locatorem fundatam habere intentionem adversus conductorem; ejus conditionis tempore durante locata & conductæ domus exulta est; quod incendia sine culpa raro, l. servanda De peric. & com. rei vend. & plerumque inhabitantium culpa fiant, l. 3. §. cognoscit de offe. præfecti vigili: communiori tamen opinione receptum sit, præsumptionem culpæ in genere conductorem gravare non posse; sed locatorem gravari onere probandi culpam conductoris in specie, tunc cum neque de causa neque de persona, unde incendium ortum habuerit, constat, Alex. d. §. prator ait, l. sen. in d. l. Domos; Salyc. in l. Quæ fortassis C. De pignor. act. Ita ut verum sit, ab inhabitatoribus seu conductoribus non videri factum incendium, quando ignoratur, quis incendium fecerit, aut unde id immisum sit; nec certus author, nec certi hominis factum, argui potest, Bald. consil. 441. Quidam Magister Grammatica vol. 1. mattheus De Afflictis decis. 57. Paulus Parisius consil. 87. Inhabendo veritati vol. 4. sine quorum probatione conductoris incendium imputari non potest, ut eleganter consulendo respondit Paulus Parisius, d. consil. 87. nu. 5. Iam verò quamvis Actores expressè admodum culpam hujus incendij referant ad Wilhelmum Miesen; quem Reus dictæ braxatoriæ præfecisse, & per illum eam exercuisse dicitur: id tamen à Reo negatum, per depositiones testium probatum in specie non est. Eo interim probato, quod tempore incendij dictus Wilhelmus braxatoriæ exercuerit, & eam cum usus postulavit ingressus & egressus sit; inde tamè culpe probatio assumi non potest: culpæ, inquam, quæ reprehensionem mereatur, & ex damno dato obligationem, vel ex lege Aquilia, vel ex conducto superinducere potest: * cum nihil veret culpam aliquam in omittendo, hoc est, in negligentiore ignis custodia conductorem incurere posse; & tamen extra obligationem reparandi damni manere, quia id levissima culpa tantum est, quam conductor præstare non tenetur,